

سیاست

هفته‌نامه تحلیلی روزنامه فرهیختگان
شماره سی‌ونهم | هفته اول آبان ماه ۱۴۰۴
FARHIKHTEGANONLINE

رژیم اسرائیل با پروژۀ «استر» در پی ارائهٔ روایت مطلوب خود از طریق اینفلوئنسرهاست

اینفلوئنسرها با

۱۸ میلیون فالوور به خط!

مهسا جعفری‌فر

اسناد جدیدی که در وزارت دادگستری آمریکاثبت شده، نشان می‌دهد اسرائیل باصرف میلیون‌ها دلار، به‌صورت بی‌سروصدا پروژه‌ای با نام «استر» را برای مهندسی افکار عمومی در پلتفرم‌های اجتماعی پیش می‌برد که ترکیبی از تبلیغات سیاسی پرهزینه و کمپین‌های اینفلوئنسری با ظاهر مردمی است. آنچه در ظاهر پست‌هایی ساده و شخصی از اینفلوئنسر‌ها در شبکه‌های اجتماعی به نظر می‌رسد در واقع برآمده از شبکه‌ای پیچیده از تبلیغات، بودجه‌های کلان والگوریتیم‌های هوش مصنوعی است. سال گذشته نیز کارزاری با همین نام و با هدف مقابله با جنبش‌های طرفدار فلسطین در آمریکا راه‌اندازی شد و هم‌اکنون در حال اجراست. هرچند ارتباط میان این دو پروژه هنوز تأیید نشده؛ اما هر دو بخشی از برنامه دیپلماسی عمومی اسرائیل یا همان «هاسبارا» برای مهار روایت‌ها به نفع اسرائیلند که مقامات اسرائیلی آن را به‌عنوان «جبهه هشتم» در جنگ چندلایه کنونی توصیف می‌کنند.

از میدان نبرد تا فایده‌اینستاگرام

اوایل تابستان امسال ایوان فیش برگر، روزنامه‌نگار و فعال رسانه‌ای اسرائیلی – آمریکایی ایمیلی از سخنگوی ارتش اسرائیل دریافت کرد که از او می‌پرسید آیا تمایل دارد به‌غرض بود؟ او که بیش از ۵۳ هزار دنبال‌کننده در شبکه اجتماعی X دارد و اغلب در پادکست‌ها و برنامه‌های خبری اسرائیلی به‌عنوان تحلیلگر سیاسی حضور پیدا می‌کند حالا فرصتی برای تجربه گزارشگری میدانی پیدا کرده بود. چند روز پس از دریافت آن ایمیل، به همراه گروهی دیگر از اینفلوئنسر‌ها که همان دعوت را دریافت کرده بودند، راهی غزه شد. فیش برگر و هم سفرانش در حالی دسترسی ویژه به غزه پیدا کرده بودند که اسرائیل ورود رسانه‌های بین‌المللی را به آن منطقه ممنوع کرده بود مگر در موارد معدودی که با همراهی نیروهای ارتش انجام می‌شد.

اینفلوئنسر‌ها با هماهنگی ارتش اسرائیل اجازه پیدا کردند در گذرگاه کرم ابوسالم، در جنوب شرق غزه، حاضر شوند. بعد از ورود به منطقه، بافضایی وسیع مواجه شدند که در آن بسته‌های چیده شده از کمک‌های ارسالی برای غزه قرار داشت؛ روغن، آرد، کیسه‌های برنج و رب گوجه. اینفلوئنسر‌ها با گوشی هایشان و چوب‌های سلفی، در حال فیلم گرفتن بودند.

یفی دفرین، سخنگوی ارشد ارتش اسرائیل، برایشان سخنرانی کرد و به گفته فیش برگر، مسئولیت تأخیر در توزیع کمک‌ها به غزه را بر گردن سازمان ملل انداخت. بحران روابط عمومی آن زمان برای اسرائیل حول محور کمک‌های انسانی بود؛ سازمان‌های بشردوستانه اسرائیل را متهم می‌کردند که ورود کمک‌ها به غزه را شدیداً محدود کرده و بیش از هزار نفر از اهالی غزه هم‌گام مراجعه برای دریافت کمک‌ها، توسط نیروهای اسرائیلی کشته شده‌اند.

فیش برگر گوشی‌اش را به سمت صورتش گرفت و شروع به فیلم برداری کرد و گفت: «کمک‌ها را عمدتاً ارسال نکردید تا تصویر اسرائیل را خراب کنید؟» طعنه فیش برگر خطاب به سیندی مک‌کین، دختر سناتور جان مک‌کین، مدیر اجرایی برنامه جهانی غذا در سازمان ملل بود که با وجود سابقه حمایتی دیرینه‌اش از اسرائیل، با‌رها به کمبود غذا و بحران انسانی در غزه اذعان کرده بود. فیش برگر یوزی چند مسکو ایستاده بود تا نمای وسیعی از آنچه گفت معادل ۶۰ کامیون کمک است را نشان دهد؛ بعد هم ویدئو را در شبکه

X با عنوان «نمایی از بالای کوه کمک در غزه» منتشر کرد. کلیپ هایش شباهت زیادی به ویدئوهای دیگر اینفلوئنسر‌های همراهش داشت؛ آن‌ها هم با گوشی هایشان در حال عبور از کنار کمک‌های ارسالی به غزه فیلم می‌گرفتند و اعلام می‌کردند حقیقت تحویل کمک‌های اسرائیل به غزه را نشان می‌دهند. پیام واحد همه آن‌ها این بود: «اسرائیل کمک‌ها را ارائه می‌کند؛ اما سازمان ملل و دیگر نهادها در رساندن آن به مردم ناکامند.» این سفر، یکی از چند هیئت محدودی بود که در ماه‌های اخیر از سوی وزارت امور دیاسپورا (مستول امور یهودیان خارج از اسرائیل)، با هدف تقویت روایت اسرائیل و مقابله با گزارش‌های معتبر و فراینده‌ای که از زنج مردم غزه حکایت داشتند، سازمان دهی شده بود. وزارت امور دیاسپورا اعلام کرد محتوای تولید شده از سفرهایی که این وزارتخانه اسرائیلی هماهنگ کرده، تنها طی چند روز بیش از ۱۵ میلیون بازدید خورده و اینفلوئنسر‌ها در اجرای این عملیات رسانه‌ای برای تقویت روایت‌های هم جهت با منافع ارتش اسرائیل، نقشی حیاتی داشتند.

پروژه استر (شرکت بریج پارتنرز):

مدت کوتاهی بعد از سفر فیش برگر و اینفلوئنسر‌ها به غزه، اسناد جدیدی در وزارت دادگستری آمریکا منتشر شد که نشان می‌داد اسرائیل از طریق شرکت «بریج پارتنرز»، که در واشنگتن واقع شده، کمپینی از اینفلوئنسر‌ها را برای اجرای طرحی با نام «پروژه استر» مدیریت و تأمین مالی می‌کند و برای ترویج محتوای حامی اسرائیل در تیک‌تاک و اینستاگرام، تقریباً بین ۶۱۰۰ تا ۷۳۰۰ دلار به‌ا‌زی هر پست به اینفلوئنسر‌ها پرداخت کرده است. در این اسناد هویت اینفلوئنسر‌هایی که برای این شرکت کار می‌کنند فاش نشده است. این شرکت که متعلق به دو اسرائیلی به نام‌های یوری استاینبرگ و وائیلر لوی است، هدف این پروژه را کمک به ترویج تبادلات فرهنگی میان آمریکا و اسرائیل اعلام کرده؛ اما در عمل، شبکه‌ای ساخته تا روایت‌های ارتش اسرائیل را تقویت کنند. صورتحساب‌هایی که براساس قانون ثبت عوامل خارجی (FARA) به وزارت دادگستری ارائه شده‌اند، نشان می‌دهند برای یک دوره ۶ ماهه در سال جاری (تیرماه تا آذرماه)، بودجه‌ای معادل ۹۰۰ هزار دلار برای این شرکت در نظر گرفته شده است. طبق قانون FARA هر شخص یا نهادی که به نفع یک دولت خارجی در آمریکا تبلیغ یا کار روابط عمومی می‌کند، باید ثبت نام کند و در رابطه با جزئیات فعالیت هایش به وزارت دادگستری گزارش بدهد. این گزارش شامل اعلام میزان بودجه‌ای که در یافت می‌کند نیز می‌شود.

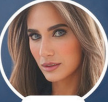
بررسی این اسناد نشان می‌دهد این طرح صرفاً به پرداخت مستقیم به اینفلوئنسر‌ها محدود نشده، بلکه شامل ایجاد یک اکوسیستم پشتیبانی کامل است که از تولید محتوات تحلیل داده‌های کمپین‌ها در برمی‌گیرد. این ساختار سبب می‌شود شبکه اینفلوئنسر‌ها برای چند ماه فعال بماند و پیام‌های مورد نظر پروژه به‌صورت پیوسته و هدفمند در فضای آنلاین منتشر شود.

نحوه اجرای پروژه و پرداخت‌ها

بررسی مراحل اجرای این پروژه نشان می‌دهد شامل یک روند گسترش تدریجی شبکه اینفلوئنسر‌ها و تولید مداوم محتواست:

- **خرداد ۱۴۰۴**: با پرداخت ۶۰ هزار دلار کار با اینفلوئنسر‌ها شروع شد و اولین پست‌ها منتشر شد.

جمعی از اینفلوئنسر‌های آمریکایی طرفدار اسرائیل که در کمپین اینفلوئنسری پروژه «استر» شرکت داشتند.

		
خاویر روسه‌وس	جرمی آبرامسون	یمیلی آستین
فالوئرها 1.6M	فالوئرها 2M	فالوئرها 3.3M
		
سی جی پی‌رسون	دستینی البریتون	امیلی ویلسون
فالوئرها 1.1M	فالوئرها 1.2M	فالوئرها 1.2M
		
بن سافر	کم هگی	دانیآ آوتر
فالوئرها 1.5M	فالوئرها 1.4M	فالوئرها 808K
		
لیزی ساوتسکی	لو هانی	شای سزابو
فالوئرها 664K	فالوئرها 1M	فالوئرها 230K
		
بروک گلدستین	مدلین دلایا	کریستن وان
فالوئرها 155K	فالوئرها 210K	فالوئرها 337K
		
لیولین	فایان گالیسیا	هانافاکتر
فالوئرها 114K	فالوئرها 52K	فالوئرها 44K
		
امیلی تالنتو	جین زیرکل	
فالوئرها 4K	فالوئرها 70K	

- **تیر و مرداد**: مجموعاً ۳۴۰ هزار دلار صرف تولید محتوا و پرداخت پول به اینفلوئنسر‌های جدید شد. (در هر مرحله از اجرای پروژه، میانگین ۳ تا ۶ اینفلوئنسر جدید به کارگرفته می‌شوند). هر ماه حدود ۳۵ تا ۳۸ پست منتشر شد. - **شهریور و مهر**: ۳۵۰ هزار دلار برای همکاری با اینفلوئنسر‌ها و گروه‌های تولید محتوا در اسرائیل و شرکت‌های تبلیغاتی آمریکایی برای گسترش دامنه مخاطبان هدف هزینه شد. همچنان حدود ۲۵ تا ۳۰ پست در ماه منتشر شد. - **آبان**: قرار است ۵۰ هزار دلار برای جمع‌بندی و تحویل نهایی کمپین پرداخت شود.

دیدار نتانیاهو با اینفلوئنسر‌ها

اوایل مهر امسال و در حاشیه نشست مجمع عمومی سازمان ملل، نتانیاهو با گروهی از اینفلوئنسر‌های یهودی آمریکایی دیدار کرد. این افراد در پلتفرم‌های اینستاگرام و تیک‌تاک دنبال‌کنندگان زیادی دارند. وقتی یکی از آن‌ها از او پرسید چطور می‌شود حمایت روبه‌کاهش از اسرائیل در میان کاربران آمریکایی را برگرداند، نتانیاهو جواب داد: «باید مقابله کنیم، با اینفلوئنسر‌های خودمان ... ما باید با سلاح‌هایی بجنگیم که متناسب با میدان نبرد امروز هستند و مهم‌تریشان، شبکه‌های اجتماعی است.»

در ادامه به اهمیت خرید پلتفرم ایکس و تیک‌تاک برای ترویج روایت مطلوب اسرائیل اشاره کرد: «مهم‌ترین خریدی که اکنون در حال انجام است خرید تیک‌تاک است و امیدوارم این اتفاق بیفتد، زیرا می‌تواند تأثیر بزرگی داشته

وقایع اسرائیلیه

قبلی هاسبارا بود. رژیم اسرائیل در حال اجرای گسترده‌ترین برنامه دیپلماسی عمومی خود (هاسبارا) تا امروز است و پروژه استر، تنها یکی از تلاش‌های اسرائیل برای مقابله با تصویر منفی و افت محبوبیتش در آمریکاست.

پروژه استر (بنیاد هریتیج)

اسرائیل عنوان «استر» و اسال قبل هم برای پروژه دیگری در آمریکا انتخاب کرده؛ نامی که برگرفته از شخصیت ملکه استر در کتاب مقدس یهودیان است. در داستان استر، یهودیان ایران در خطر نابودی کامل بودند، زیرا هامان، مشاور دربار نقشه کشیده بود همه آن‌ها را نابود کند. ملکه استر به دلیل تأثیرگذاری و نفوذش در دربار شاه ایران، خشایارشا به توانست او را قانع کند این نقشه اجرا نشود و قوم یهود را از خطر نابودی نجات دهد. در فضای سیاسی و تبلیغاتی اسرائیل، انتخاب این نام نماد قدرت، نفوذ و تأثیرگذاری پنهان برای محافظت یا پیشبرد منافع یهودیان و اسرائیل است. سال گذشته در اوایل سالگرد ۷ اکتبر و زمانی که هنوز بایدن رئیس‌جمهور آمریکا بود، بنیاد هریتیج، یک اندیشکده راست‌گرای آمریکایی سندی ۳۱ صفحه‌ای را با همین نام منتشر کرد: «پروژه استر». این طرح در واکنش به افزایش اعتراض‌ها علیه حمایت آمریکا از جنگ اسرائیل در غزه شکل گرفت؛ جنگی که کارشناسان سازمان ملل و گروه‌های حقوق بشری از آن به عنوان نسل‌کشی یاد کرده‌اند. نویسندگان پروژه استر، این سند را مجموعه‌ای از پیشنهادها برای مبارزه با یهودستیزی معرفی کرده‌اند و اینکه چطور می‌توان جنبش همبستگی با فلسطین را در آمریکا از بین برد؟ بنیاد هریتیج یک اندیشکده محافظه‌کار و نافوذ در واشنگتن است. مأموریت رسمی‌اش این است که سیاست‌های عمومی را بر پایه اصولی مثل اقتصاد آزاد، دولت محدود، آزادی فردی، ارزش‌های سنتی آمریکایی و دفاع ملی قدرتمند طراحی و ترویج کند. با این حال، منتقدان می‌گویند «پروژه استر» در واقع برخلاف همین شعارها عمل می‌کند، چون خواستار مداخله دولت برای محدود کردن آزادی‌های فردی است – از جمله آزادی بیان و حق تجمع – به‌ویژه وقتی صحبت از مخالفت با سیاست‌های دولت اسرائیل می‌شود. پیش‌نویس این طرح می‌گوید هدفش این است که ظرف ۲۴ ماه، زیرساخت‌هایی را از بین ببرد که از «شبکه پشتیبانی حماس» حمایت می‌کنند. به گفته نویسندگان این پروژه، گروه‌هایی که از حقوق فلسطینی‌ها دفاع می‌کنند، بخشی از شبکه پشتیبانی حماس‌اند. آن‌ها این شبکه ادعایی را چنین تعریف می‌کنند: «افراد و سازمان‌هایی که به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم در پیشبرد اهداف حماس فعالیت دارند، به‌شکلی که با ارزش‌های آمریکایی در تضاد است و به زیان شهروندان و منافع امنیت ملی ایالات متحده تمام می‌شود.» به‌طور خلاصه، سند پروژه استر ادعا می‌کند جنبش طرفدار فلسطین در واقع شبکه‌ای برای حمایت از تروریسم است. چنین شبکه‌ای در آمریکا وجود ندارد. این کشور قوانین بسیار سخت‌گیرانه‌ای علیه هرگونه حمایت مالی یا مادی از گروه‌هایی نظیر حماس دارد. بٹ میلر، مدیر سیاسی سازمان یهودیان حامی صلح (گروهی که بنیاد هریتیج آن‌ها را هم در فهرست شبکه پشتیبانی حماس قرار داده) می‌گوید این پروژه نشان می‌دهد چگونه برخی افراد برای تخریب جنبش دفاع از حقوق فلسطینی‌ها، به دروغ و اغراق متوسل می‌شوند.

پروژه استر چطور قصد دارد جنبش دفاع

از حقوق فلسطینی‌ها را از بین ببرد؟

در این سند، از یک کمپین چندوجهی صحبت می‌شود که قرار است حامیان حقوق فلسطینی‌ها را از نظر حقوقی، سیاسی و مالی هدف قرار دهد. ۱۹ هدف مشخص تحت عنوان «نتایج مطلوب» در این سند فهرست شده، از جمله:
■ جلوگیری از ورود حامیان حقوق فلسطینی‌ها – که شهروند آمریکانستند – به دانشگاه‌ها.
■ واداشتن شبکه‌های اجتماعی به حذف محتوایی که آن را «ضدیهودی» می‌نامند.

■ ارائه «مدارک فعالیت مجرمانه» از سوی فعالان فلسطینی به قوه مجریه.
■ رد صدور مجوز برای تجمع‌ها و تظاهرات در حمایت از فلسطینی‌ها.
در این طرح همچنین پیشنهاد شده طرفداران اسرائیل تحقیق‌های حقوقی و خصوصی درباره گروه‌های حامی فلسطین انجام دهند تا تخلف با جرم

سیاست

هفته‌نامه تحلیلی روزنامه فرهیختگان
شماره سی‌ونهم | هفته اول آبان ماه ۱۴۰۴
FARHIKHTEGANONLINE

احتمالی آن‌ها را کشف کنند و اعتبارشان را از بین ببرند. در متن سند آمده است: «ما باید درگیر جنگ حقوقی شویم.»

دولت ترامپ توصیه‌های «پروژه استر» را

به سیاست رسمی تبدیل کرده است

اقدامات دولت ترامپ برای سرکوب اعتراضات دانشگاهی با اهداف پروژه استر هم خوانی دارد. برای نمونه، دولت آمریکا شروع به لغو ویزای دانشجویان خارجی‌ای کرده که از اسرائیل انتقاد می‌کنند؛ اقدامی که دقیقاً در پروژه استر پیشنهاد شده، جایی که تأکید دارد باید دانشجویانی را که «شرایط ویزای تحصیلی خود را نقض می‌کنند» شناسایی کرد. در یادداشت‌های پروژه استر، بارها به وب‌سایتی به نام Canary Mission استناد شده؛ سایتی که مأموریتش انتشار اطلاعات شخصی و بدنام کردن دانشجویان طرفدار فلسطین است. گمان می‌رود دولت ترامپ نیز از همین وب‌سایت و گروه‌های حامی اسرائیل برای شناسایی و اخراج دانشجویان منتقد اسرائیل استفاده کرده باشد. پروژه استر همچنین برنامه‌های دانشگاهی در حوزه‌های «مطالعات خاورمیانه»، شمال آفریقا یا مطالعات اسلامی» را به‌طور خاص هدف گرفته و می‌گوید این رشته‌ها ستادانی دارند که دشمن اسرائیل هستند. در همین راستا دولت ترامپ به دانشگاه‌های بزرگ آمریکا فشار آورده تا بخش‌های علمی خود را اصلاح کنند، به‌ویژه آن‌هایی که به‌زعم دولت «طرفدار فلسطین» هستند. برای مثال دانشگاه کلمبیا به درخواست ترامپ، معاون علمی ویزای رام‌آمووری‌رسی فوری رشته‌های خود کرد: «از جمله ایندابخش مطالعات خاورمیانه، ویکتوریا کوانس از مدیران بنیاد هریتیج، در گفت‌وگو با نیویورک تایمز می‌گوید: «در مرحله‌ای هستیم که بخشی از برنامه‌ها را اجرایی می‌کنیم؛ از جمله مجازات‌های قانونی، مالی و حقوقی علیه آنچه ما حمایت مادی از تروریسم می‌دانیم.»

گروه‌های هدف پروژه استر

در این طرح، چندین سازمان عرب، مسلمان و یهودی مترقی و همچنین گروه‌های دانشجویی، صراحتاً به عنوان اعضای «شبکه پشتیبانی حماس» معرفی شده‌اند. در سند آمده است که «هسته اصلی این شبکه» سازمانی به نام مسلمانان آمریکایی برای فلسطین (AMP) است گروهی آموزشی و مدنی که در زمینه آگاهی‌بخشی و دفاع از حقوق فلسطینی‌ها فعالیت می‌کند). نظرسنجی اخیر مرکز پژوهشی پیو نشان می‌دهد حدود ۵۲ درصد از آمریکایی‌ها دیدگاه منفی نسبت به اسرائیل دارند. در سه سال اخیر، احساسات ضداسرائیلی در افکار عمومی آمریکا به‌طور محسوسی رشد کرده (۱۱درصد) این تغییر در سراسر طیف سیاسی دیده می‌شود؛ اما طبیعتاً در میان جناح چپ و نسل جوان آمریکایی شدیدتر است. جوانان نسل Z و نسل‌های پس از آن در آمریکا، اخیراً را به شیوه‌ای متفاوت از نسل‌های قبل دیدال می‌کنند. آن‌ها کمتر سراغ تلویزیون و روزنامه‌های سنتی و اخبار رسمی می‌روند و بیشتر از شبکه‌های اجتماعی و پلتفرم‌هایی مثل تیک‌تاک، اینستاگرام و... استفاده می‌کنند که در آن‌ها روایت‌ها، شخصیت‌تر، احساسی‌تر و کمتر سانسور شده است. زمانی که ویدئویی از یک خبرنگار محلی با یک فرد فلسطینی منتشر و دیده می‌شود، هیچ کمپین روابط عمومی نمی‌تواند به همان اندازه تأثیرگذار باشد. از این رو، دانشگاه‌ها و محوطه‌های دانشگاهی محور اصلی تمرکز اسرائیل در این پروژه قرار گرفتند.

پروژه‌های استر چقدر موفق بوده‌اند؟

با وجود هزینه‌های بالا و برنامه‌ریزی‌های دقیق، هنوز روایت اسرائیل نتوانسته در افکار عمومی پیروز شود. جریان مردمی حمایت از فلسطین در چند ماه اخیر قوی‌تر شده و طی ماه‌های اخیر در آمریکا و سراسر جهان شاهد رشد چشمگیر اعتراض‌ها و تجمعات حمایت‌از فلسطین بوده‌ایم که نشان‌دهنده افزایش آگاهی عمومی و نگرانی مردم جهان نسبت به وضعیت فلسطین است. با وجود تلاش‌های اسرائیل برای تغییر روایت، مردم و به‌ویژه جوانان فلسطینی، با استفاده از ابزارهای رسانه‌ای خود، روایت اصلی را منتشر می‌کنند. دیوید هرست، سردبیر میدل‌ایست‌آی می‌گوید: «موضوعی اساسی در این دو سال تغییر کرده و آن نظر جهان است. چه دیدگاه عمومی، مثل کمیت و فراوانی تظاهرات در سراسر جهان، یا تسلط روایت فلسطینی در رسانه‌های اجتماعی. این تغییری عظیم است که در این دو سال رخ داده و فکر می‌کنم این یک تحول برگشت‌ناپذیر است.»